

Finanțat de
Uniunea Europeană

Îngrijirea activă. Datoria de îngrijire. Dileme referitoare la datoria de îngrijire

Tatiana Catarama, medic
Keystone Moldova

16 Ianuarie , 2026

Îngrijire Centrată pe Persoană

Îngrijirea centrată pe Persoană este exact ceea ce sună a fi – este un pachet de îngrijire pentru o persoană care este în centrul a tot ceea ce faceți.

Tot ce este inclus în acest pachet, implică persoana și dorința ei în procesul de decizie a ceea ce ar trebui să conțină acest pachet.

ÎNGRIJIRE CENTRATĂ PE PERSOANĂ

-
- Un bun plan se va gândi la persoană nu numai în prezent, dar va lua în considerare și planurile, dorințele, etc.
- Va include și modul prin care persoana va crește și se va dezvolta, dar și cum calitatea vieții se va îmbunătăți.

Bunăstarea persoanei va include:

încrederea, părerea de sine, dorințele și nevoile, speranțele și aspirațiile, credințele spirituale, contactele cu ceilalți, formarea relațiilor, exprimarea căldurii sufletești, afecțiunea și experimentarea plăcerii, bucuriei și a împlinirii - toate lucrurile care fac viața fiecărei persoane mai completă.

Îngrijirea activă

- Aceasta apare când îngrijirea este într-un mod centrat pe persoană pentru a realiza activități și sarcini zilnice, în așa fel încât toată lumea să participe. Acest lucru se face prin partajarea activităților în părți mici și gândind atent la modul în care sunt realizate sarcinile.
- Deseori persoanele cu dizabilități vor sta în așteptare deoarece ei știu că personalul de îngrijire va realiza activitatea în locul lor deoarece ei se mișcă prea încet, așa că personalul rezolvă problema în locul lor. Persoana în cauză nu e inclusă deloc!
- În schimb, o activitate poate fi schimbată ca să poată deveni accesibilă.

Îngrijirea activă

- Nu se referă doar la oferirea de alegeri celor pe care îi îngrijiți, ci este vorba de asigurarea că ei înțeleg în totalitate alegerile și consecințele lor.
- Aceste alegeri implică riscuri, prin riscuri înțelegem posibilitatea ca cineva sau ceva să fie rănit sau prejudiciat; acest lucru se poate întâmpla fie fizic și/sau emoțional. Persoanele pot înțelege cu adevărat că își asumă riscuri doar dacă vor înțelege consecințele asumării acestora.

Alegeri informate

Această înțelegere a alegerilor și a riscului se referă în totalitate la împuternicire. Prin ajutorul pe care îl dați persoanei să facă alegeri informate, îi împuterniciți să ia controlul asupra propriei vieți.

- Este important ca atunci când aveți grijă de o persoană să facă alegeri, să nu vă permiteți influențarea lor prin prisma propriilor sentimente sau opinii. Nu întotdeauna este ușor, mai ales când alegerea este importantă pentru tine. Poți include persoana în procesul de evaluare a riscurilor, ajutându-i să înțeleagă alegerile pe care le faci și consecințele lor.

Alegeri informate

- Multe organizații au o înțelegere ”contractuală” cu cei de care au grijă. Este inclus planul individual și serviciile pe care aceștia le vor primi.

Părțile sunt de acord, părinții/îngrijitorii/sprijinatorii și sunt înnoite și monitorizate regulat. Acesta este un mod prin care persoana care primește serviciile poate avea o alegere informată despre serviciile de care beneficiază.

Datoria de îngrijire

Când susții sau ai grijă de o persoană , ai datoria de a te asigura de siguranța lor, că nu se pun în pericol ei înșiși, pe alții sau pe tine.

.

"Datoria de îngrijire" este o responsabilitate pentru toți cei care lucrează sau sunt voluntari ori dețin un rol de suport. Aceasta nu include numai lucrătorii sociali ca tine, dar și asistentele medicale, terapeuții, medicii, profesorii, lucrătorii tineri, liderii de cluburi (de exemplu cercetașii), poliția, etc. Principalul motiv pentru care "datoria de îngrijire" este atât de importantă este pentru că trebuie asigurată siguranța persoanelor și a celor din jurul lor.

Împuterniciți persoanele cu care lucrați să ia decizii, să fiți siguri că sunt informați și conștienți de consecințele alegerilor.

Uneori alegerile pe care le facem includ asumarea unui risc, prin risc ne referim la posibilitatea prin care cineva sau ceva poate fi rănit sau prejudiciat; acest lucru poate fi fizic sau/și emoțional.

Persoanele pot înțelege cu adevărat riscurile numai dacă înțeleg consecințele riscurilor. Facem acest lucru prin evaluarea unui risc și implicarea individului pe care îl îngrijim în acest proces.

Pentru a menține ”datoria de îngrijire”, ar trebui:

- ⇒ Să îți reîmprospătezi mereu cunoștințele și abilitățile
- ⇒ Să asiguri servicii la o calitate pe care orice persoană rezonabilă le-ar realiza.
- ⇒ Să știi ceea ce faci și să te asiguri că serviciile tale sunt oferite în deplină siguranță
- ⇒ Să menții înregistrări exacte așa cum sunt cerute de superiorii tăi
- ⇒ Poți delega sau accepta unele activități doar dacă știi că este sigur că poți face acest lucru
- ⇒ Asigură confidențialitatea informațiilor, înafara cazurilor în care acestea vin în conflict cu siguranța și interesul public

Când te uiți la responsabilitățile care privesc datoria ta de îngrijire, și împuternicești persoanele cu care lucrezi să facă alegeri, inevitabil vor fi situații în care deciziile vor intra în conflict. Mai ales dacă persoana de care ai grijă va face o alegere care tu crezi că îl va pune în pericol!

Dificultatea apare atunci când persoana face o alegere cu care nu ești de acord.

Acest lucru se poate întâmpla dacă crezi că o alegere e greșită sau simți că alegerea îi va pune în situația de a se răni emoțional sau fizic.

Dileme care pot apărea

Când te uiți la responsabilitățile care privesc datoria ta de îngrijire, și împuternicești persoanele cu care lucrezi să facă alegeri, inevitabil vor fi situații în care deciziile vor intra în conflict. Mai ales dacă persoana de care ai grijă va face o alegere care tu crezi că îl va pune în pericol!

Conflicte și dileme apar în toate aspectele vieții noastre nu numai în munca noastră.

Dificultăți vor apărea când nu ești sigur că persoana de care ai grijă a înțeles pe deplin consecințele deciziei. Este rolul tău de a comunica în orice mod este necesar și nevoie pentru ca persoana de care ai grijă să înțeleagă pe deplin consecințele luării de decizii.

Dileme care pot apărea

Dificultatea apare atunci când persoana face o alegere cu care nu ești de acord. Acest lucru se poate întâmpla dacă crezi că o alegere e greșită sau simți că alegerea îi va pune în situația de a se răni emoțional sau fizic.

Conflicte și dileme apar în toate aspectele vieții noastre nu numai în munca noastră.

Dificultăți vor apărea când nu ești sigur că persoana de care ai grijă a înțeles pe deplin consecințele deciziei. Este rolul tău de a comunica în orice mod este necesar și nevoie pentru ca persoana de care ai grijă să înțeleagă pe deplin consecințele luării de decizii

Pentru a menține ”datoria de îngrijire”, ar trebui:

Când realizezi o evaluare de risc, te uiți la toate pericolele (toate lucrurile care pot produce un rău), după care analizezi cât de rele sunt situațiile și stabilești ce poți face pentru a le atenua

Când realizezi o evaluare de risc te gândești la:

⇒ Cât de serios este posibilul rău?

De exemplu, în cazul în care ai putea fi rănit grav în acele sau alte circumstanțe riscul este ridicat.

⇒ Cât de posibil (probabil) să se întâmple?

Aici te gândești cât de posibil este ca acel rău să se întâmple.

Pentru a menține ”datoria de îngrijire”, ar trebui:

Când realizezi o evaluare de risc te gândești la:

⇒ **Pot să reduc aceste lucruri?**

Dacă riscul și probabilitatea sunt ridicate, atunci nu are sens să îți asumi riscul, doar dacă te poți uita la o modalitate de a reduce măcar una dintre ele. Cu cât e mai mare răul și probabilitatea de a se întâmpla, cu atât mai mare trebuie să fie precauțiile.

Pentru a menține ”datoria de îngrijire”, ar trebui:

Când realizezi o evaluare de risc te gândești la:

⇒ **Totuși merită asumarea riscului?**

Acest lucru ar putea implica să vorbești cu persoana personal sau pot fi membrii ai familiei sau profesioniști care vă pot da sfaturi. Acolo unde nu aveți aceste posibilități, va trebui să testați situațiile cu observarea atentă a ceea ce se întâmplă.

Trebuie să luați în considerare seriozitatea unor posibile consecințe. Pot fi atinse aceleași rezultate și obiective cu mai puțină activitate riscantă?

În final, atunci când este implicat un risc atunci când vine vorba despre o activitate, trebuie decis cât de importantă este și la ce nivel se poate încadra activitatea în privința binelui persoanei sau este doar o activitate care face plăcere doar personalului.

Nu planificați de unul singur!

Raportarea deciziilor voastre despre asumarea de risc este deosebit de importantă deoarece:

- ⇒ Asigură că toți cei care sunt implicați știu ce se întâmplă și de ce
- ⇒ Asigură faptul că superiorul vostru sau instructorul vostru știe de deciziile pe care le-ați luat și de ce
- ⇒ Vă dă posibilitatea de a planifica îngrijirea dacă este necesar, înainte de a realiza acțiunea, în timpul ei sau după.
- ⇒ Ajută la planificarea altor evenimente viitoare care implică riscuri.

De câte ori este posibil, deciziile privind riscurile sau conflictele/dilemele trebuie realizate în contextul unui plan centrat pe persoană. Este deosebit de important să faceți legături și să comunicați cu familiile despre ceea ce doriți să realizați și mai ales cum!

Înțelegerea rolului de lucrător suport

Înțelegerea rolului de lucrător suport

Este important să înțelegeți cum fiecare arie are un impact asupra rolului vostru.

- ⇒ **Legal** - Cadrul statutar, legile țării, codurile de practică
- ⇒ **Descrierea locului de muncă** – pentru ce ai fost contractat să faci la locul de muncă
- ⇒ **Pachete de îngrijire sau susținere pentru persoanele pe care le îngrijiești**
- ⇒ **Realizarea atribuțiilor tale**

Înțelegerea rolului de lucrător suport

Confidențialitatea

Menținerea confidențialității constă în a nu împărtăși informații cu alții, înafara cazului în care este necesar și în beneficiul persoanei, dar cu consimțământul acesteia. Respectarea drepturilor fundamentale ale omului este un aspect important, tratarea lor cu respect, menținerea încrederii și recunoașterea nevoii de intimitate.

Există, însă, ocazii când trebuie să comunicați cuiva, de exemplu despre o suspiciune de abuz sau neglijență. În aceste cazuri trebuie să urmați politicile și procedurile angajatorilor voștri cu privire la aceste tipuri de incidente.

Înțelegerea rolului de lucrător suport

Confidențialitatea

Menținerea confidențialității constă în a nu împărtăși informații cu alții, înafara cazului în care este necesar și în beneficiul persoanei, dar cu consimțământul acesteia. Respectarea drepturilor fundamentale ale omului este un aspect important, tratarea lor cu respect, menținerea încrederii și recunoașterea nevoii de intimitate.

Există, însă, ocazii când trebuie să comunicați cuiva, de exemplu despre o suspiciune de abuz sau neglijență. În aceste cazuri trebuie să urmați politicile și procedurile angajatorilor voștri cu privire la aceste tipuri de incidente.

Neavând politici și proceduri clare, nu poate fi decât în defavoarea persoanelor cu care lucrați, fie prin faptul că nu se păstrează confidențialitatea, fie că nu se asigură comunicarea cu oamenii care ar trebui să știe anumite lucruri pentru a lua măsurile adecvate.

Înțelegerea rolului de lucrător suport

A lucra cu familiile, prietenii și susținătorii

A lăsa deoparte nevoia de a înțelege rolul tău de a lucra cu alte persoane plătite pentru a avea grijă de o persoană(ele), este o altă provocare.

Este vital pentru tine să te gândești la rolul familiilor, prietenilor și a susținătorilor în viețile indivizilor de care ai grijă.

Chiar dacă lucrezi cu indivizi care nu au sau au puține contacte cu familia, noțiunile de familie și prieteni rămân la fel de importante. S-ar putea să te trezești în situația în care promovezi contactul cu familia și prietenii pentru binele persoanei pe care o îngrijești, deoarece aceștia își doresc contactul. Ai putea să constăți că individul cu care lucrezi are o animozitate față de familie sau se simte abandonat.

Înțelegerea rolului de lucrător suport

A lucra cu familiile, prietenii și susținătorii

Amintiți-vă, aceasta este o arie potențial sensibilă, când puneți o întrebare s-ar putea să primiți mai mult decât v-ați așteptat! Dacă acest lucru se întâmplă nu vă faceți griji, dar vorbiți cu directorul vostru sau cu angajatorul, gândiți-vă la ce înseamnă și cum afectează modul de lucru.

Nu uitați să includeți familia/prietenii/susținătorii ale individului pe care îl susțineți în cât mai multe activități de îngrijire. Nu uitați, ei sunt adevărații experți iar tu ai numai de învățat și multe de pierdut dacă îi neglijezi.

Nu trebuie să subestimezi importanța familiei, îngrijitorilor și a prietenilor în viața persoanei de care ai grijă. Totuși, ar putea exista alții mai importanți cum ar fi familia, prietenii, susținătorii sau alții cu care persoana de care ai grijă a dezvoltat o relație.

Rolul unui "prieten" se poate întinde și spre familii, susținători sau alți lucrători plătiți. Prietenii sunt cei cu care ne place să ne petrecem timpul, cei cu care împărtășim aceleași interese, probleme și cei care sperăm să vorbească în numele nostru dacă este necesar.

Importanța de a fi de încredere și de nădejde

Oricare ar fi munca voastră, a fi de încredere și de nădejde sunt cele mai importante calități ale unui lucrător, dar când lucrezi în sistemul de sănătate și asistență socială, iar indivizii se bazează pe tine ca să le oferi serviciile de care au nevoie, aceste calități sunt și mai importante.

Sistemul de sănătate și asistență socială are nevoie de lucrători pe care se pot baza să fie în timp util la serviciu, alerți și gata pregătiți pentru tura lor, deoarece oamenii de care ai grijă deseori au nevoie de tine pentru ai ajuta în nevoile lor de bază.

